

Sygn. akt VIII U 1503/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o składki

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 22 lutego 2018 r. **nr** (...)/RKS

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od ubezpieczonej J. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1503/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że J. W. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne. Zadłużenie na dzień wydania zaskarżonej decyzji wynosi 10.226,79 zł, a w tym z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2011 roku do sierpnia 2012 roku – 6.455,79 zł,
- odsetek za zwłokę – 3.771,00 zł,
- kosztów upomnienia – 0 zł,
- kosztów egzekucyjnych – 0 zł.

W uzasadnieniu ZUS podał, że powyższe składki nie zostały opłacone.

W odwołaniu ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji przez stwierdzenie, że nie jest dłużnikiem ZUS z tytułu wymienionych w niej składek. Podniosła zarzut przedawnienia oraz art. 84 ust 1 ustawy o s.u.s. w sytuacji przyjęcia, że powyższe składki są świadczeniem nienależnie pobranym.

W uzasadnieniu odwołująca podała, że składki na ubezpieczenia społeczne opłacała w Polsce dobrowolnie. Pismem z dnia 11 kwietnia 2013 roku zwróciła się do ZUS o zwrot nienależnie opłaconych składek za okres od kwietnia 2011 roku. W uzasadnieniu podała, że od 1 kwietnia 2011 roku była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na Słowacji. W Polsce opłacała składki na zasadzie dobrowolności. Wraz z wnioskiem z 11 kwietnia 2013 roku złożyła do ZUS deklaracje korygujące - „zerujące” - za okres od kwietnia 2011 roku do marca 2013 roku. Organ rentowy dokonał zwrotu składek. W związku z powyższym niema podstaw aby obecnie domagać się ich zapłaty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podał, że objęte zaskarżoną decyzją składki nie uległy przedawnieniu ponieważ nastąpiło zawieszenie biegu przedawnienia w okresie od 19 lipca 2013 roku do 18 sierpnia 2013 roku i od 12 sierpnia 2013 roku do 13 października 2015 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 17 lipca 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że J. W. jako osoba kontynuująca ubezpieczenia emerytalne i rentowe podlega dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu w okresie od 29 stycznia 2009 roku do 28 lutego 2013 roku. Decyzją z dnia 17 lipca 2013 roku nr (...) organ rentowy ustalił podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia za okres od kwietnia 2011 roku do lutego 2013 roku w kwotach zadeklarowanych przez ubezpieczoną.

Organ rentowy wskazał, że zgodnie z wnioskami ubezpieczonej została ona objęta dobrowolnymi ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi. Pismem z kwietnia 2013 roku ubezpieczona wystąpiła o zwrot opłaconych składek na powyższe ubezpieczenia i wyrejestrowała się z dobrowolnych ubezpieczeń, powołując się na art. 14 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Ubezpieczona uzasadniła swój wniosek tym, że od kwietnia 2011 roku jest zatrudniona na Słowacji. Organ rentowy stanął na stanowisku, że obowiązujące przepisy umożliwiają opłacanie składek w dwóch krajach: w jednym obowiązkowo, a w drugim dobrowolnie i nie oznacza to podlegania podwójnemu ustawodawstwu.

Ubezpieczona złożyła odwołanie od powyższych decyzji wnosząc o ich zmianę przez ustalenie, że w okresach w nich wskazanych nie podlegała dobrowolnie ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym oraz, że nie występują podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia. Powyższa sprawa toczyła się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt VIII U 2239/13. Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2014 roku oddalił odwołania. Natomiast Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 13 października 2015 roku, sygn. akt III AUa 2078/14 oddalił apelację ubezpieczonej.

Na wniosek ubezpieczonej organ rentowy zwrócił jej składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za okres od kwietnia 2011 roku do lutego 2013 roku w dniu 9 maja 2013 roku.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie akt organu rentowego oraz wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 9 kwietnia 2014 roku, sygn. akt VIII U 2239/13 oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach sygn. akt III AUa 2078/14.

Na powyższych dokumentach sąd oparł się w całości albowiem nie były kwestionowane przez strony.

Stan faktyczny nie jest sporny pomiędzy stronami. Kwestią sporną jest przedawnienie należności objętych decyzją z 23 stycznia 2018 roku tj. za okres od kwietnia 2011 roku do sierpnia 2012 roku.

Sąd zważył, co następuje:

o dwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestię przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne reguluje przepis art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz.U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585). W pierwotnej wersji powyższej ustawy, okres przedawnienia ustalono na 5 lat. Taki stan prawny uległ zmianie na mocy nowelizacji, która weszła w życie 1 stycznia 2003 roku, a która wydłużyła okres przedawnienia - do 10 lat – art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 18 grudnia 2002 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2002r., nr 241, poz. 2074).

Od dnia 1 stycznia 2012 roku na podstawie art. 11 ust. 1 lit. a ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011r., Nr 232, poz. 1378), wprowadzono 5-letni okres przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Przepis art. 24 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w nowym brzmieniu, znajduje zastosowanie do terminów przedawnienia, których bieg rozpoczął się przed 1 stycznia 2012 roku, z tym zastrzeżeniem, że w takim przypadku bieg przedawnienia będzie liczony od dnia 1 stycznia 2012 roku. Jednakże jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. miało nastąpić wcześniej - zgodnie z brzmieniem wcześniejszych przepisów - wówczas jego upływ nastąpi z upływem tego wcześniejszego terminu – art. 27 ust 1 i 2 ustawy z 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców.

Zatem, wracając do przedmiotu niniejszego postępowania, składki na ubezpieczenia społeczne wymagalne począwszy od 1 stycznia 2007 roku do grudnia 2011 przedawniają się po upływie terminu 5 lat liczonego od dnia 1 stycznia 2012 roku. Z kolei składki wymagalne do 31 grudnia 2006 roku przedawniają się z upływem terminu 10 lat. Natomiast składki wymagalne od stycznia 2012 roku ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat od daty wymagalności. ZUS zaskarżoną decyzją objął składki na ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2011 roku – (za kwiecień 2011 roku były płatne do dnia 10 maja 2011 roku – art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Zatem składki uległyby przedawnieniu:

- za kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad 2011 roku z dniem 1 stycznia 2017 roku,
- za grudzień 2011 roku z dniem 11 stycznia 2017 roku,
- za styczeń 2012 roku z dniem 11 lutego 2017 roku,
- za luty 2012 roku z dniem 11 marca 2017 roku,
- za marzec 2012 roku z dniem 11 kwietnia 2017 roku,
- za kwiecień 2012 roku z dniem 11 maja 2017 roku,
- za maj 2012 roku z dniem 11 czerwca 2017 roku,
- za czerwiec 2012 roku z dniem 11 lipca 2017 roku,
- za lipiec 2012 roku z dniem 11 sierpnia 2017 roku,
- za sierpień 2012 roku z dniem 11 września 2017 roku.

Zaskarżona decyzja została wydana 23 stycznia 2018 roku. Zatem po wskazanych wyżej datach. Należy jednak mieć na uwadze przepis art. 24 ust. 5e i 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które stanowią:

5e. Bieg terminu przedawnienia zawiesza się, jeżeli wydanie decyzji jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia trwa do dnia, w którym decyzja innego organu stała się ostateczna lub orzeczenie sądu uprawomocniło się, nie dłużej jednak niż przez 2 lata.

5f. W przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Zawieszenie biegu terminu przedawnienia ma ten skutek, że po upływie okresu zawieszenia termin przedawnienia liczy się dalej i jest on przedłużony o okres zawieszenia. W niniejszej sprawie decyzja ZUS o podleganiu dobrowolnemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu oraz o podstawie wymiaru składek została wydana 17 lipca 2013 roku, a stała się prawomocna z dniem wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie III AUa 2078/14 w dniu 13 października 2015 roku. Zatem termin przedawnienia uległ przesunięciu o 2 lata, 2 miesiące, 26 dni. Reasumując sporne składki do daty wydania zaskarżonej decyzji nie przedawniły się.

Odwołująca wskazywała także, że sporne składki to składki, które zostały przez ZUS zwrócone na jej wniosek. W tej sytuacji były one wypłacone jako świadczenie nienależne i zastosowanie powinien mieć przepis art. 84 ust. 3 ustawy o s.u.s. Sąd nie podzielił tego stanowiska. Powołany wyżej przepis stanowi, że nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata. Przepis ten wyraźnie odnosi się do „świadczeń”. Zwrócone przez ZUS składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są świadczeniami z ubezpieczeń społecznych. Ustawa o s.u.s. wyraźnie rozróżnia składki na ubezpieczenia społeczne i świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Mówi o tym przepis art. 2 ustawy o s.u.s. stanowiąc w ust. 1 pkt 1-3, że ustawa określa:

- 1) zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym;
- 2) zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz podstaw ich wymiaru;
- 3) zasady, tryb i terminy:
 - a) zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych,
 - b) prowadzenia ewidencji ubezpieczonych i płatników składek,
 - c) rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zasiłków z ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego,
 - d) opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Ponadto w ust. 2 stanowi, że rodzaje świadczeń z ubezpieczeń społecznych, warunki nabywania prawa do nich oraz zasady i tryb ich przyznawania określają odrębne przepisy.

Do "odrębnych przepisów", o których stanowi wyżej cytowany art. 2 ust. 2 zaliczyć głównie należy:

- ustawę z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z późn. zm.);

– ustawę z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 159)'

– ustawę z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804). W sprawie wartość przedmiotu sporu wyniosła 6.455,79 zł.

Wyrok wydano na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek